

Näring i kretslopp i Hulta by

I Hulta by utanför Linköping har hushållen installerat urinseparerande toaletter. Slam och urin tas om hand av en lantbrukare i byn som återför växtnäringen till jordbruksmarken. En kretsloppsanpassad och småskalig avloppslösning som har blivit framgångsrik tack vare det starka engagemanget hos de boende.

Projekt Hultabygden är exempel på ett väl fungerande, småskaligt avloppssystem. Med stöd från det lokala investeringsprogrammet (LIP) installerades 18 urinsorterande toaletter i hushåll med enskilda avlopp i Hulta by, utanför Linköping. Slam och urin lagras och hygieniseras i sex månader och används sedan som växtnäring på åkrarna i byn. Urinsorteringen har minskat näringsläckaget av kväve, kalium och fosfor. Den lokala kretsloppsföreningen har drivit på för att hitta småskaliga, kretsloppsanpassade avloppslösningar. Tack vare deras arbete har de boende i dag en insikt om varför näringen måste tas till vara och återföras till jordbruket.

POSITIVA EFFEKTER PÅ MILJÖ OCH EKONOMI

- Minskade utsläpp av fosfor (16 kg/år), kväve (172 kg/år) och kalium (39 kg/år)
- Återföring av näring till jordbruket
- Lantbrukaren får gratis växtnäring och ersättning för att tömma brunnarna
- Hushållen har inga merkostnader för avloppshanteringen
- Lantbrukaren upplåter mark för grönsaks- och potatisodling
- Ökad biologisk mångfald genom ekologisk odling

Foto: Oscar Josefsson

GENOMFÖRANDE

Projekt Hultabygden är exempel på ett väl fungerande kretsloppssystem för ett samhälle med förhållandevis få hushåll. Utmärkande för projektet är den höga kunskapsnivån och motivationen hos hushållen – alla samverkar för att återföra näringen till jordbruksmarken. Det finns också en nära kontakt och dialog mellan de boende och lantbrukaren. Det lokala engagemanget är huvudskälet till att projektet blivit så framgångsrikt.

POTENTIAL OCH FRAMTIDA NYTTA

Byns lantbrukare upplåter mark för gemensam odling av grönsaker, det går att boka potatisfårar och varje år genomförs olika sociala aktiviteter. Lantbrukaren som tar hand om slam och urin är Krav-certifierad och odlar ekologiskt, vilket leder till en ökad biologisk mångfald i odlingslandskapet.

Till Hulta kommer en strid ström av besökare, bland annat studenter från SLU och Linköpings universitet. Projektet har en egen hemsida och deltar i nätverket Hållbara bygder. Ansvaret för enskilda avlopp behöver ligga hos kommunen, men modellen med en lantbrukare som sköter ett lokalt område bör kunna användas på andra ställen för att slippa centralisering och långa transporter.

VARFÖR ETT GOTT EXEMPEL

Att skapa hållbara och kretsloppsanpassade vatten- och avloppssystem är viktigt för samhällets infrastruktur och för miljön. En del av kretsloppsanpassningen är att återanvända avloppsvattnets vatten, näringsämnen och energi. Fosfor bör återföras till åkermark och annan produktiv mark.

I Hulta by har Kretsloppsöreningen hela tiden drivit på för att hitta lokala lösningar på avloppshandlingen. Tack vare deras arbete har de boende i dag en insikt om varför näringen måste tas till vara och återföras till jordbruket. Det lokala engagemanget är huvudskälet till att projektet blivit så framgångsrikt.

MER INFORMATION

Kontakt:
Börje Johansson, ordförande i Hultabygdens kretslopps-
förening, 013-421 50, hulta.norrgard@privat.utfors.se

Entreprenör:
Toaletter: Wostman Ecology AB och BB Innovation &
Co AB
Grävning och VVS: lokala entreprenörer

Projektet på webben:
<http://biphost.spray.se/hultabygden>

Mer information om Goda exempel:
www.naturvardsverket.se/godaexempel
www.naturvardsverket.se/mir

FAKTA

LIP Linköping 1999–2001
Åtgärd nr 9
Miljöinvestering: 540 000 kr
Bidrag: 465 000 kr

